

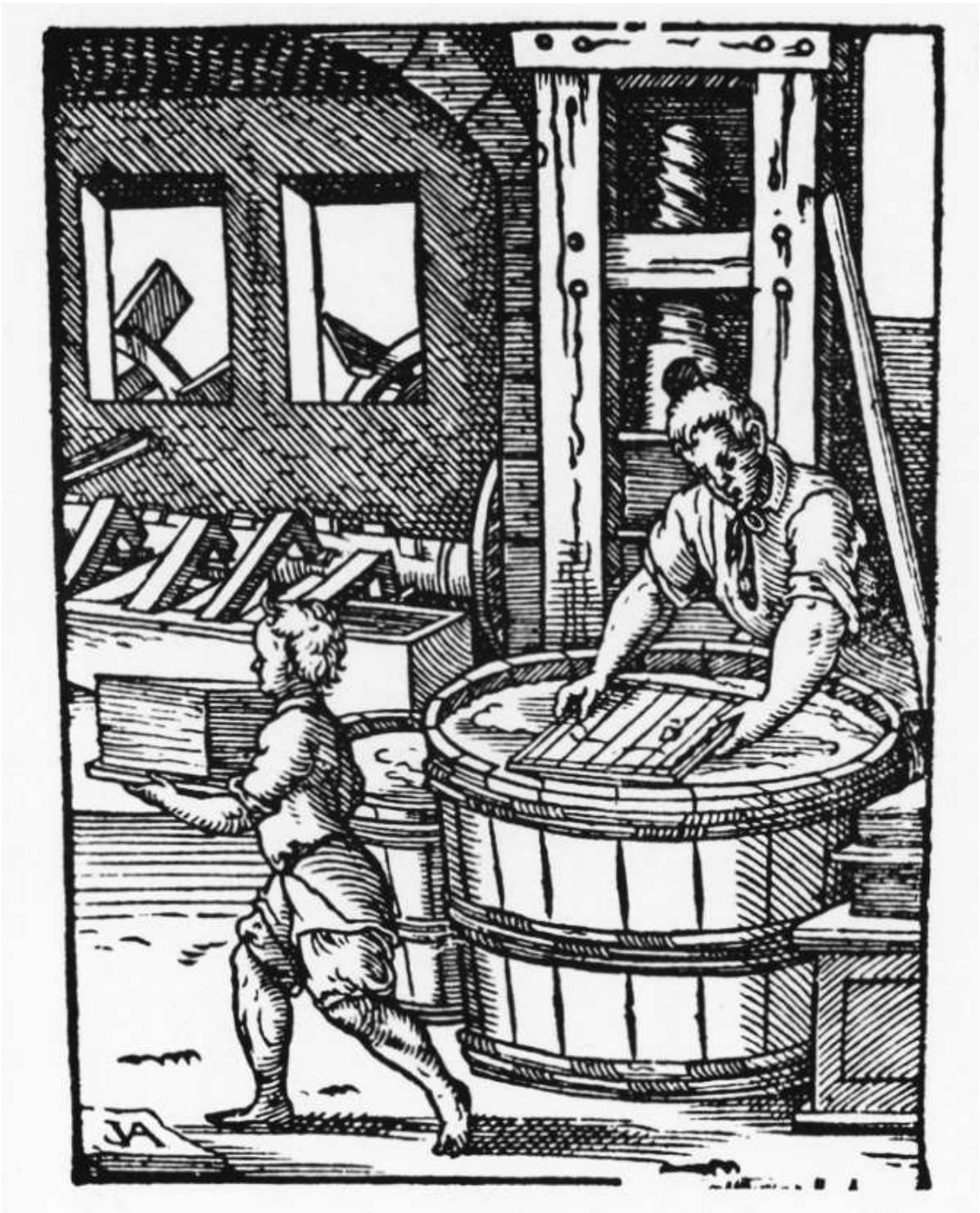

1 – opisování knih, pohled do skriptoria – knih nebylo tolik = mohly ležet, proto mají často vazbu opatřenu kováním, puklami, aby se neotíraly o pult

ěly
 u
 ržely
 je
 řší
 ný
 iže velmi
 eště
 elat. Jeho
 se
 :ého veel –
 dností velínu
 evsakuje

2 – pergameník

3 – papírník

4a – [deskotisk](#) - šrotový tisk -

https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/%C5%A0rotov%C3%BD_tisk

4b – deskotisk - šrotový tisk – sv. Bernard – atribut slunce

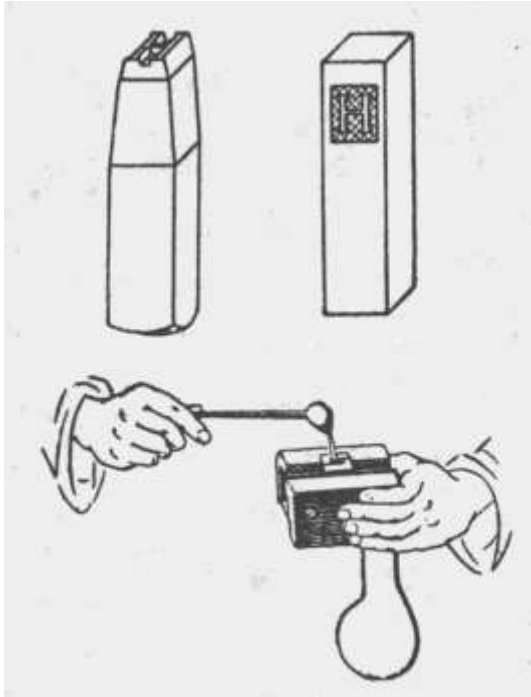
4c – deskotisk – dřevořez - <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/D%C5%99evo%C5%99ez>

4d – deskotisk – mědiryt - <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/M%C4%9Bdiryt> (elevace Máří Magdalény)

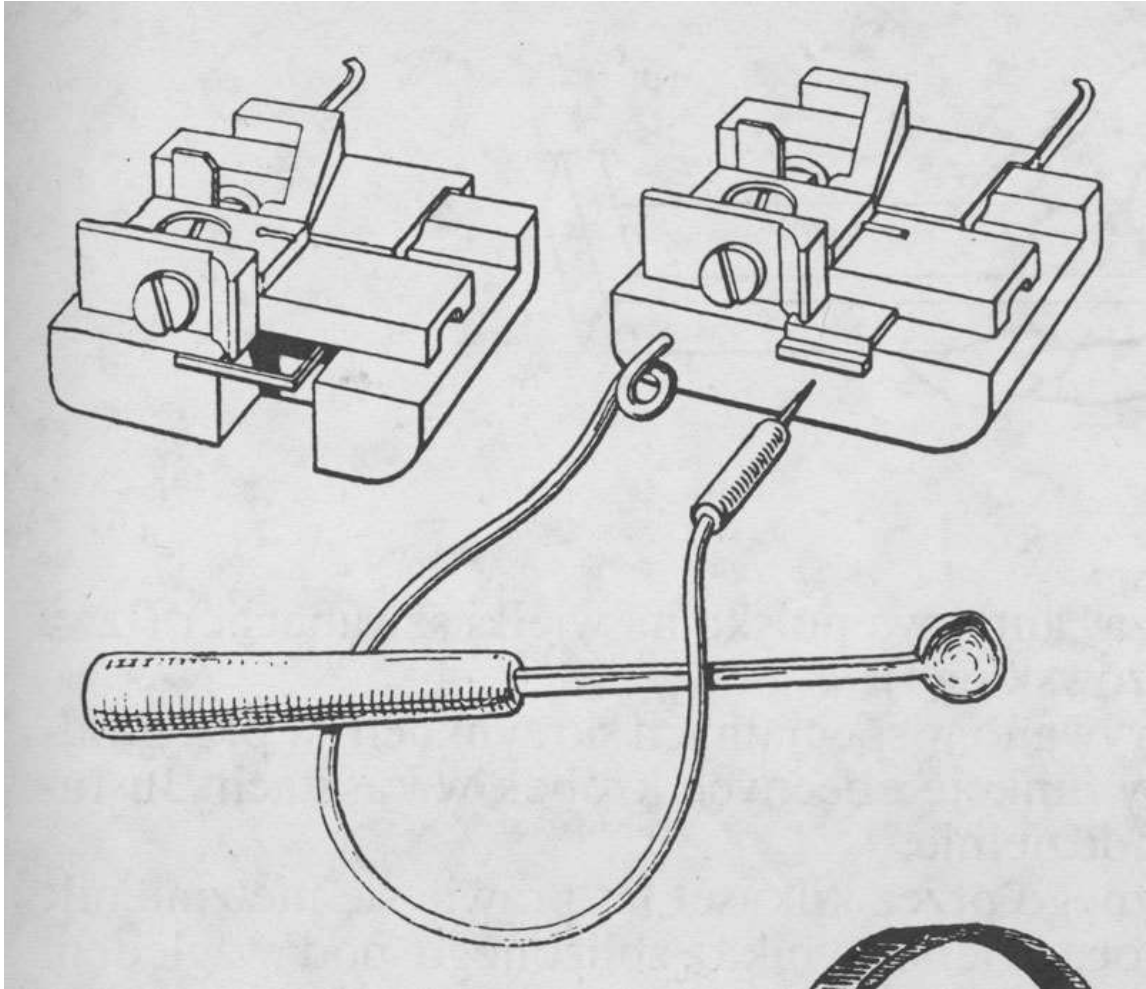
5 – podobizna J. Gutenberga (neautentická, jeho podoba není známa)

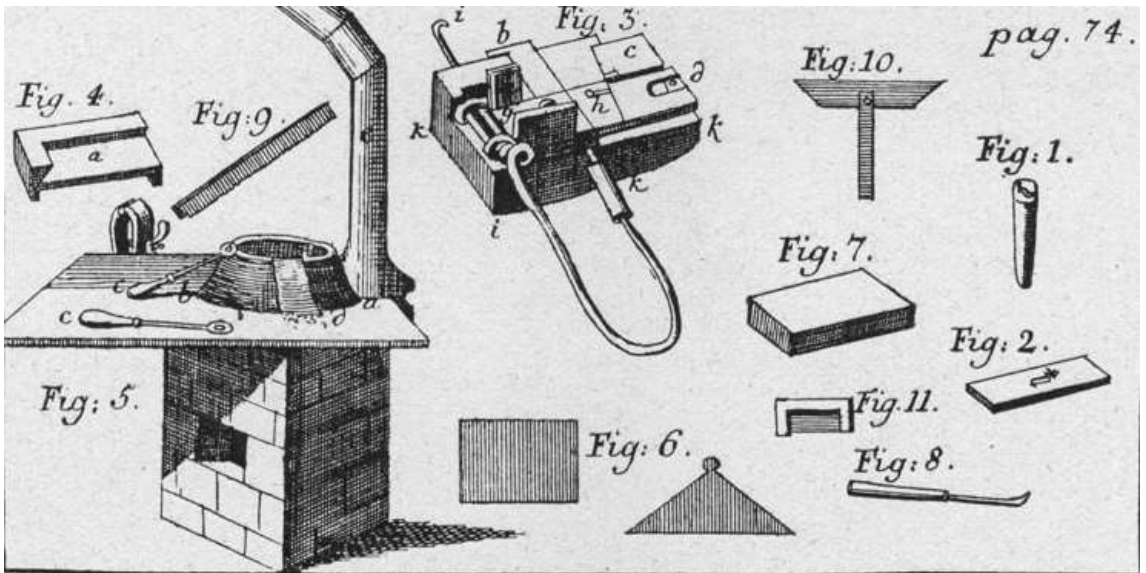
6a - Písmolijectví - souhrn postupů při sériové výrobě tiskových písmen, číslic, značek, netisknoucích písmových výplňků a části dekoru pro ruční sazbu - <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/P%C3%ADsmolijectv%C3%AD>

6b – písmolijec + pohled do písmolijecké dílny

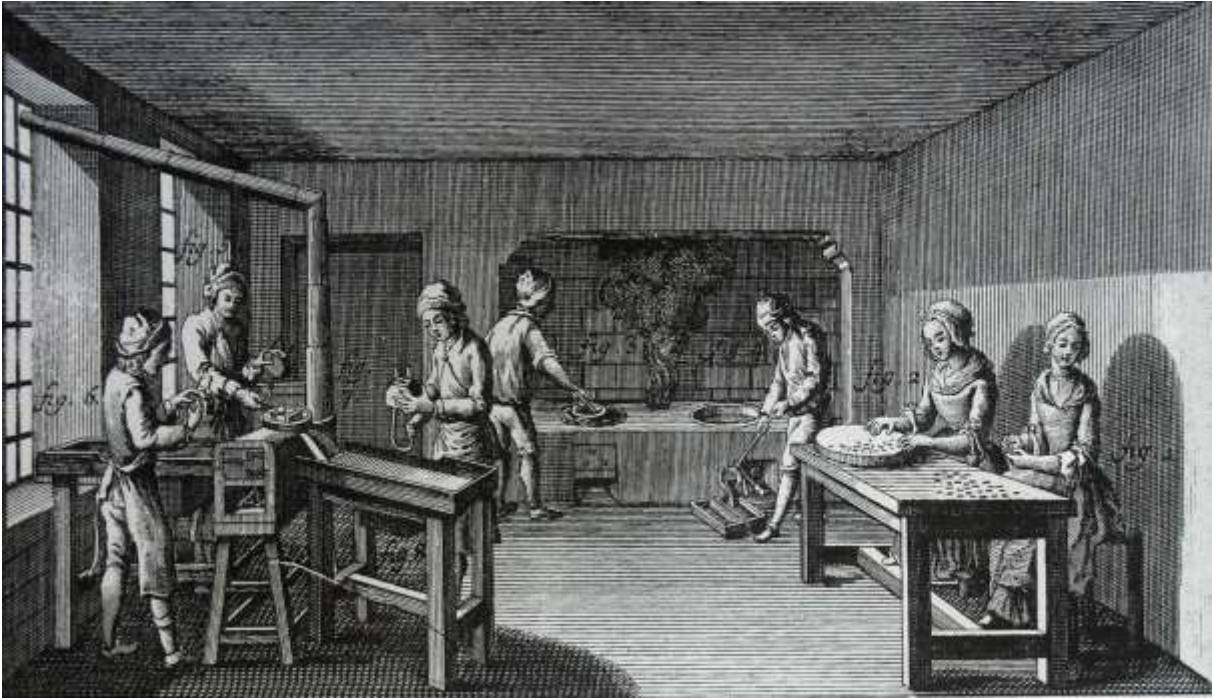
6c

6d

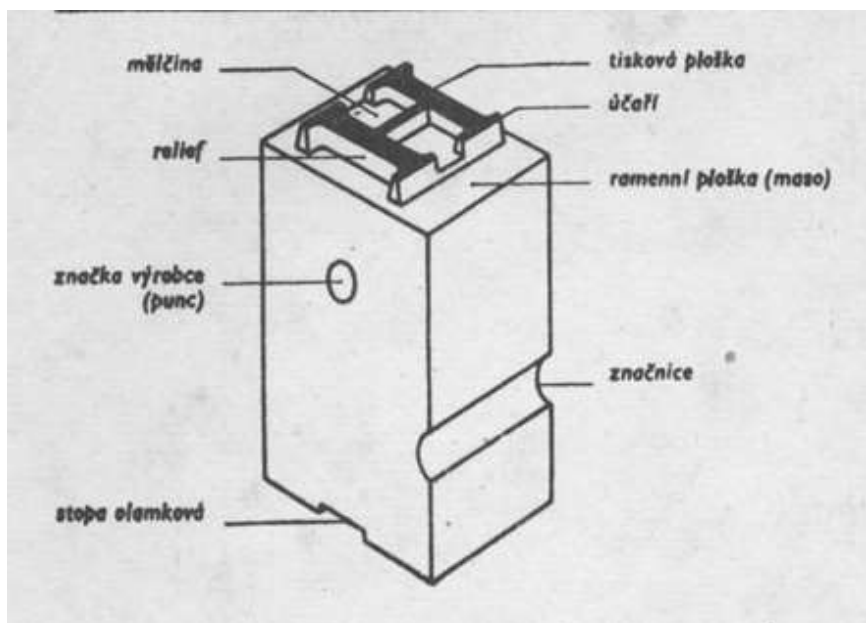

6e

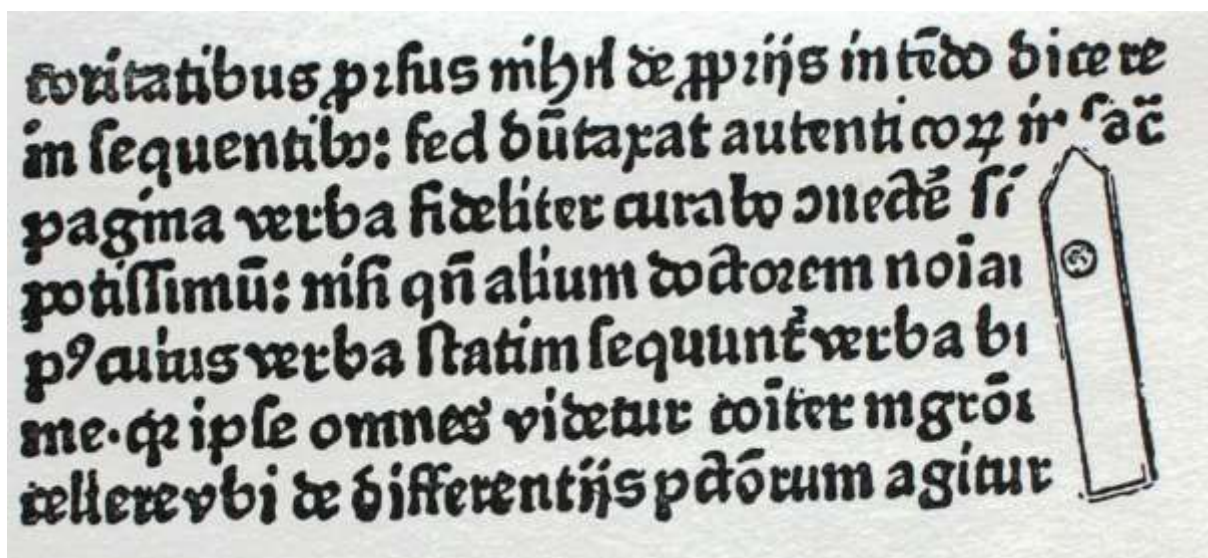

6f

6h

6i – otištěná vyskočená písmová kuželka

inueniat iniquitas ei

date eum in cordis et organa

tecū bene dicta tu in

rechten seytē vnd bin sicher / sprach der fuchs /

sancto: omnipotēti deo i excelsis i secula seculorū Amē.

weis / vnd gleich als weren wir blind / mit vergh

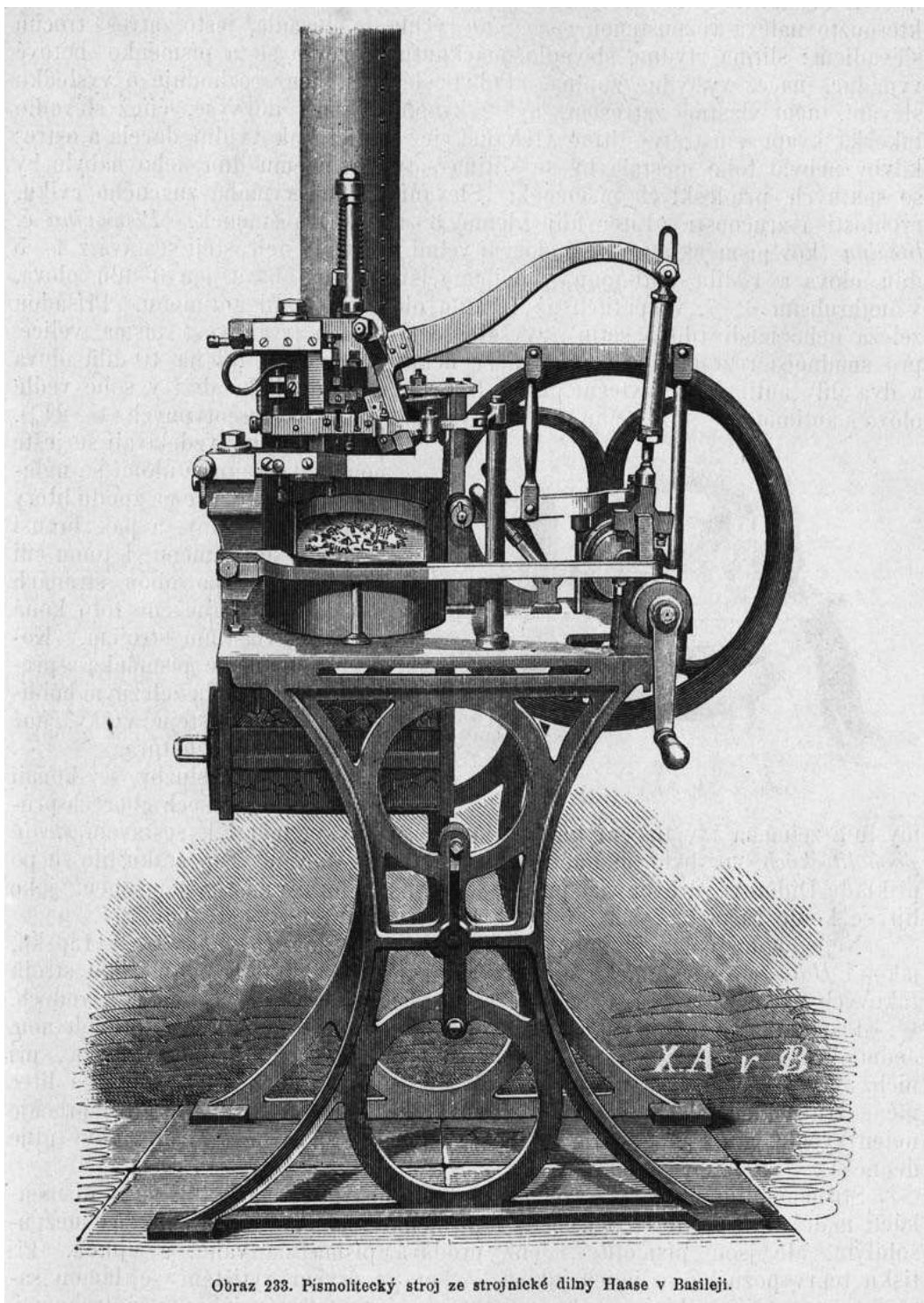
perseueraret utrosg *T* Philippum et Atheniēses pa

Uzrozemgom neprze kažeti. Eterziž dogich vlasti

Wiestiany Założto

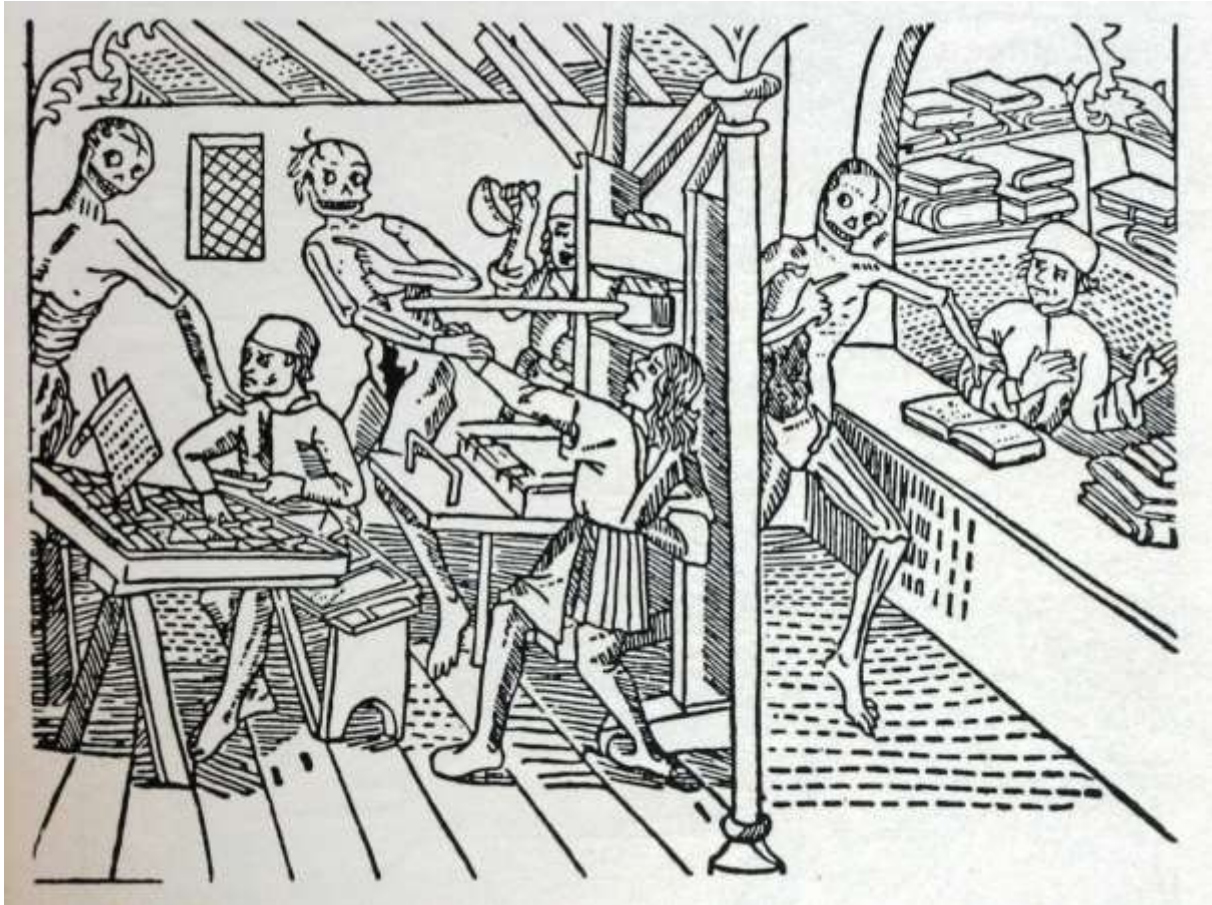
NÁZVY STUPŇŮ PÍSM A

Počet bodů	Přepočet v mm	Kuželka a stupeň ve skutečné velikosti	Odborný název	Hlavní použití
1	0,376	— (jen linky a výplňkový materiál)	osminka (petitu)	
2	0,752	—	čtvrtpetit	
3	1,128	┆ Praha	briliant	
4	1,504	┆ Praha	diamant	
5	1,880	┆ Praha	perl	
6	2,256	┆ Praha	nonpareille	● slovníky, vzorce, Malý oznamovatel
7	2,633	┆ Praha	kolonel	
8	3,009	┆ Praha	petit	●● úsporná knižní a časopisecká produkce
9	3,385	┆ Praha	borgis	●● hlavní časopisecká produkce, rozsáhlá díla
10	3,761	┆ Praha	garmond	●● hlavní knižní produkce
11	4,137	┆ Praha	breviář	
12	4,513	┆ Praha	cicero	● dětská literatura
14	5,265	┆ Praha	střední	● dětská literatura
16	6,017	┆ Praha	tercie	
18	6,393	┆ Praha	parangon	
20	7,521	┆ Praha	text	
24	9,026	┆ Prahl	dvoucicero	
28	10,530	┆ Pra	dvoustřední	

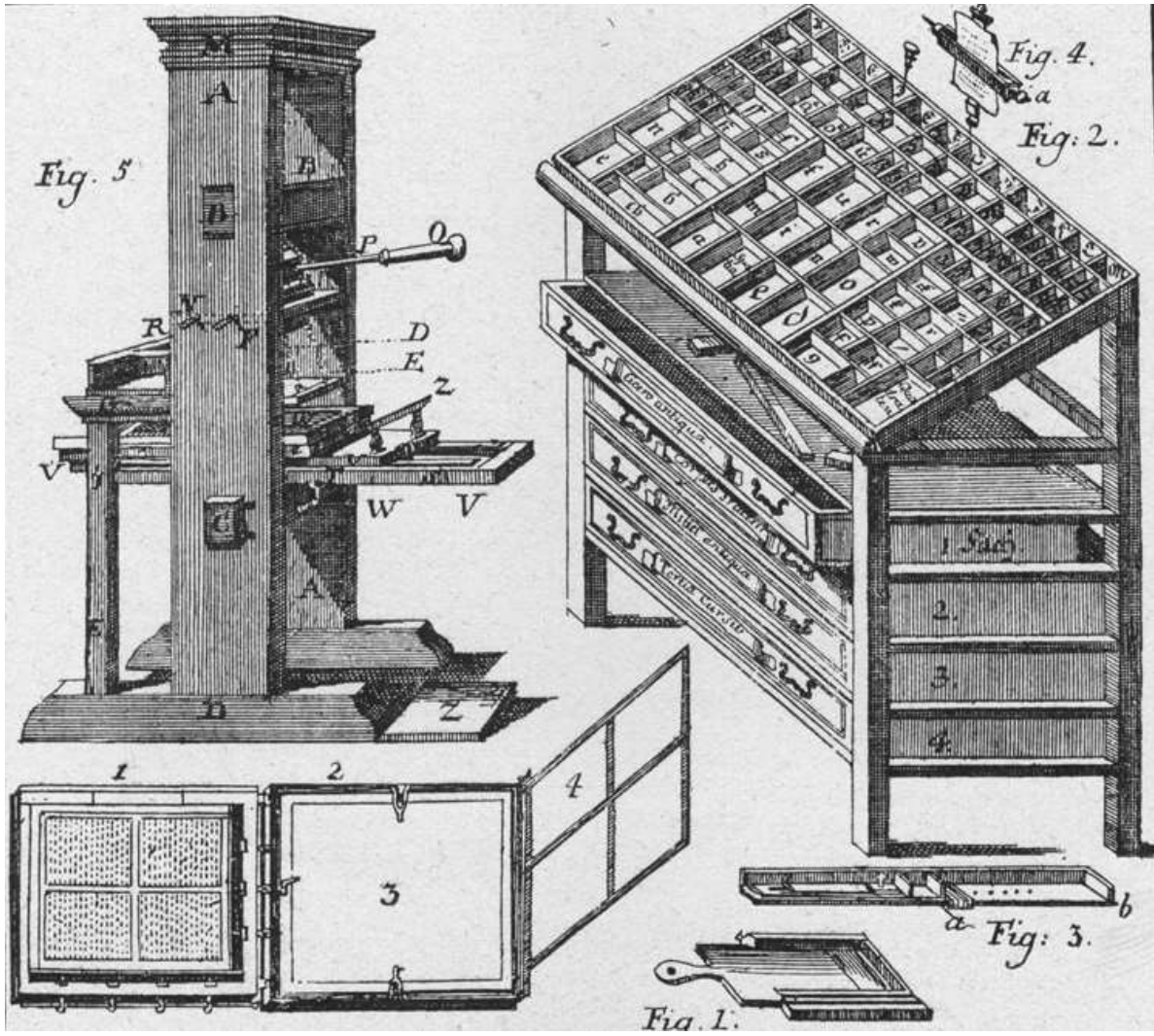

Obraz 233. Písmolitecký stroj ze strojnické dílny Haase v Basileji.

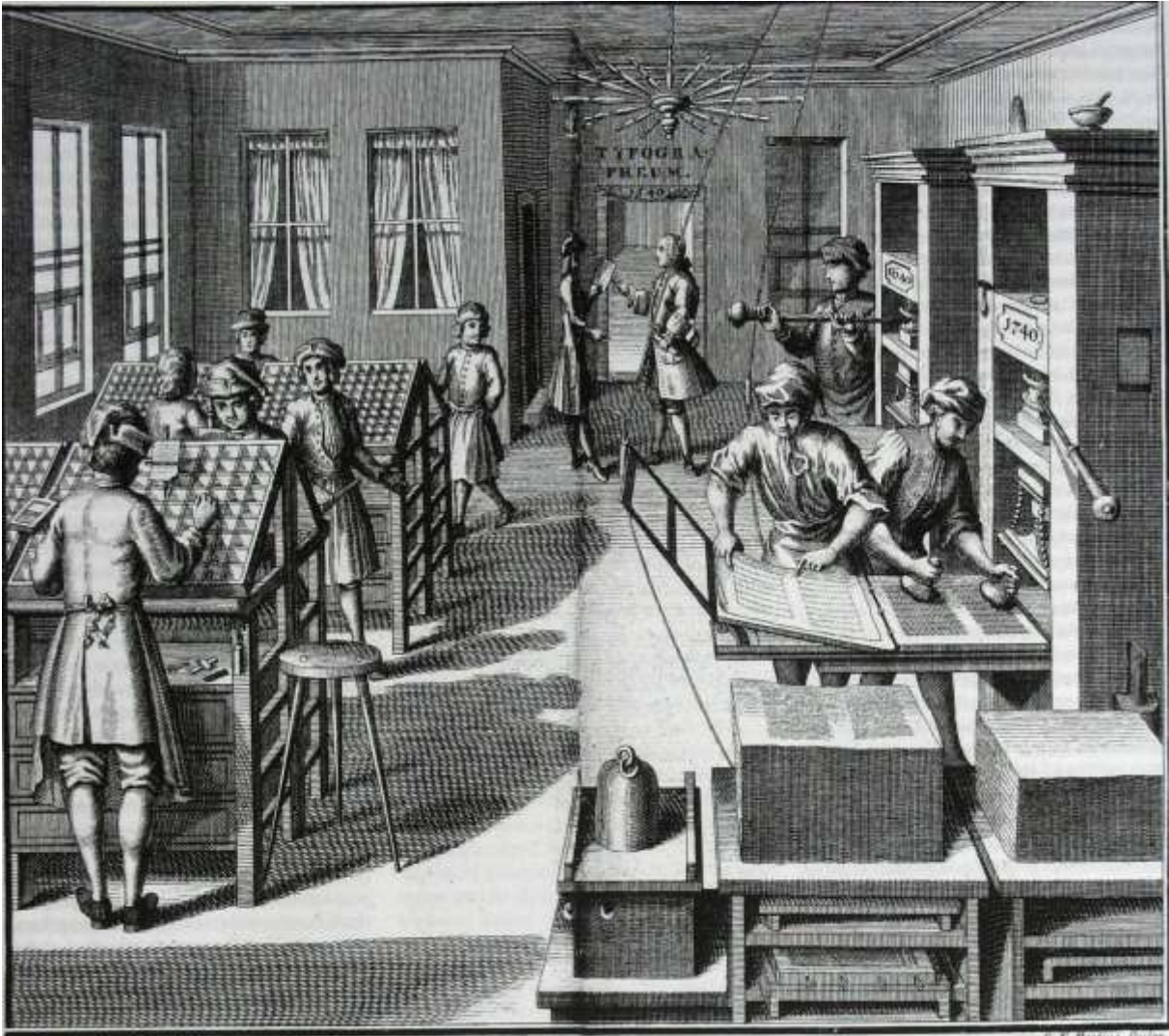
6i – písmolijecový stroj

7a – Sazba - <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/Sazba> - nejstarší vyobrazení tiskárny, smrt prochází všechny stavy a profese „memento mori“, sazeč u kasy, písmolijec – má u sebe šuplík s přihrádkami (nejvíce frekventovaná písma bývala uprostřed), tenákl drží předlohu, sazeč drží sázítka, lis břevny upevňován ke stropu

7b

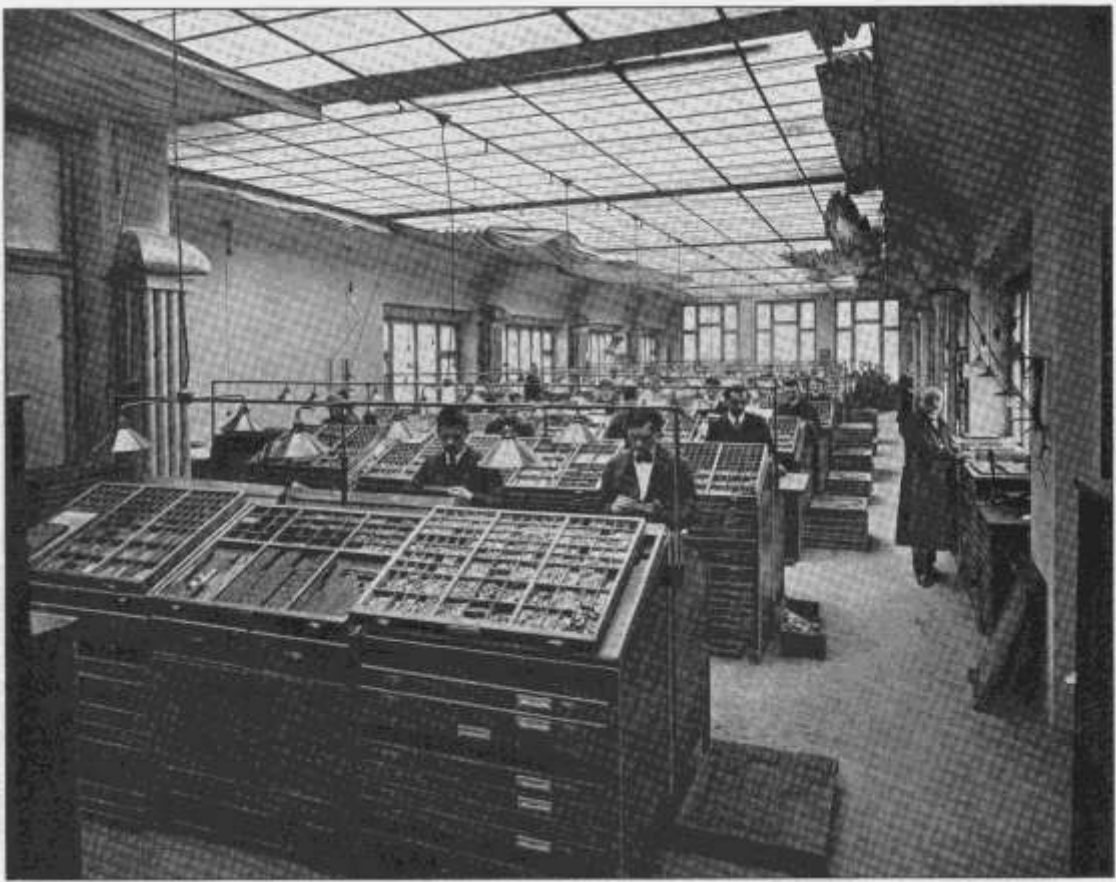
7c

7d

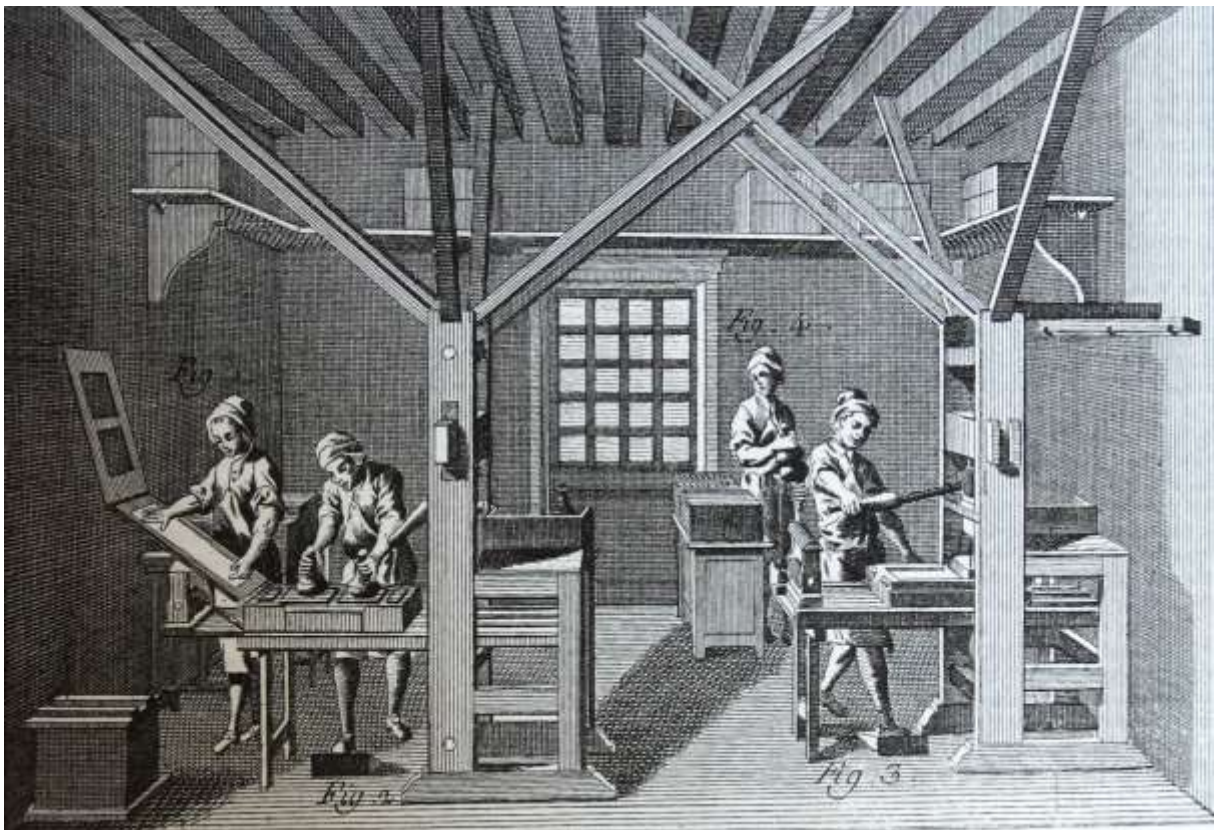
7e

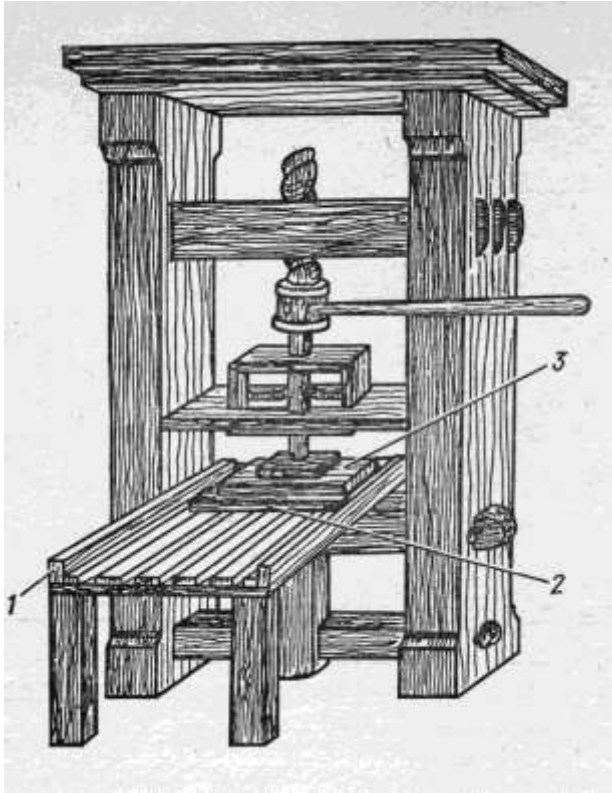
7f

7g

7h – barvení formy

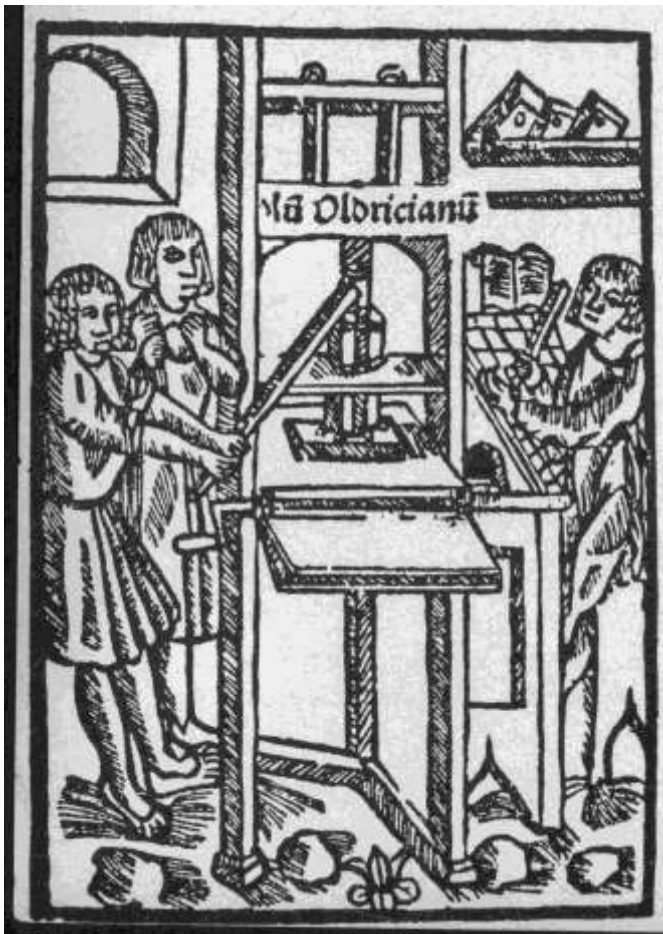
8a – Gutenbergův lis

8b – manipulace s lisem

8c

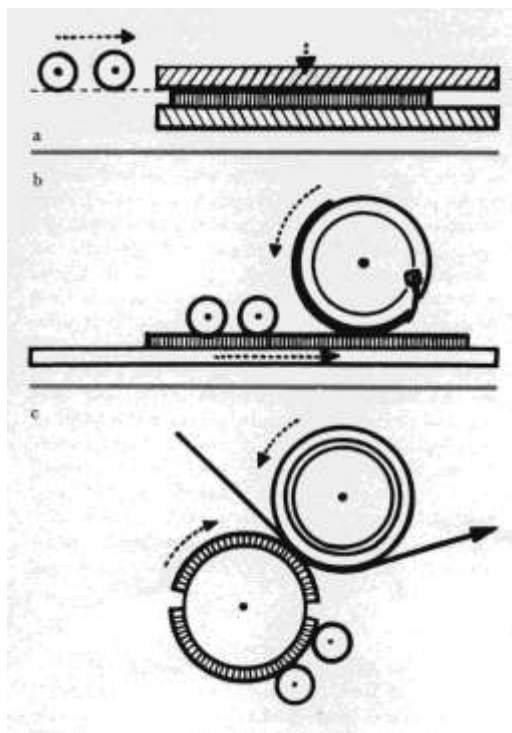
8d

sunt: nunc autem et michi et vobis utilis: quem
 remisisti tibi. Tu autem illum ut mea viscera
 suscipere. Quis ergo voluerat mecum de-
 nere: ut pro te michi ministrare in vni-
 versis euangelij. Sine consilio autem tuo ni-
 hil volui facere: uti ne velut ex necessi-
 tate bonum tuum esset: sed voluntarium. For-
 sitan enim ideo discessit ad horam a te: ut
 retinere illum reciperem: iam non ut seruum
 sed pro seruo carissimum fecerim: maxime
 michi. Quapropter autem magis tibi: et in car-
 ne et in domino? Si ergo habes me socium:
 suscipe illum sicut me. Si autem aliquid no-
 nuit tibi aut debet: hoc michi imputa.
 Ego paulus scripsi mea manu. Ego
 reddam: ut non dicam tibi quod et tempus mi-
 chi debet. Ita faciet ergo te scire in do-
 mino: recte viscera mea in castro. Con-
 fidens in obedientia tua scripsi tibi: factus
 quoniam et super id quod dico facies. Simul et
 para michi ipsorum: nam propter oratio-
 nes vestras donari me vobis. Salutat
 te epistatocaptus meus in castro ipe-
 sic: marcus aristarchus deusas et lucas
 adiutores mei. Gratia domini nostri ihesu
 christi cum spiritu vestro amen. **Explicit
 epistola ad philemonem incipit argu-
 mentum in epistolam ad hebreos:**
 In primis dicendum est cur apostolus pau-
 lus in hac epistola scribendo non serua-
 verit morem suum: ut vel vocabulum nomini-
 sui vel ordinis describeret dignitatem.
 Hec causa est quod ad eos scribit quod et cir-
 cumscriptione crediderant nisi gentium apo-
 stolus et non hebreos: scietis quoque eos
 superbiam suamque humilitatem ipse de-
 monstras merito officij sui noluit antefere.
 Nam simili modo etiam iohannes apostolus
 propter humilitatem in epistola sua nome-
 num suum eadem ratione non preiit. Hanc ergo
 epistolam fertur apostolus ad hebreos con-
 scripsisse hebraica lingua misisse: cuius

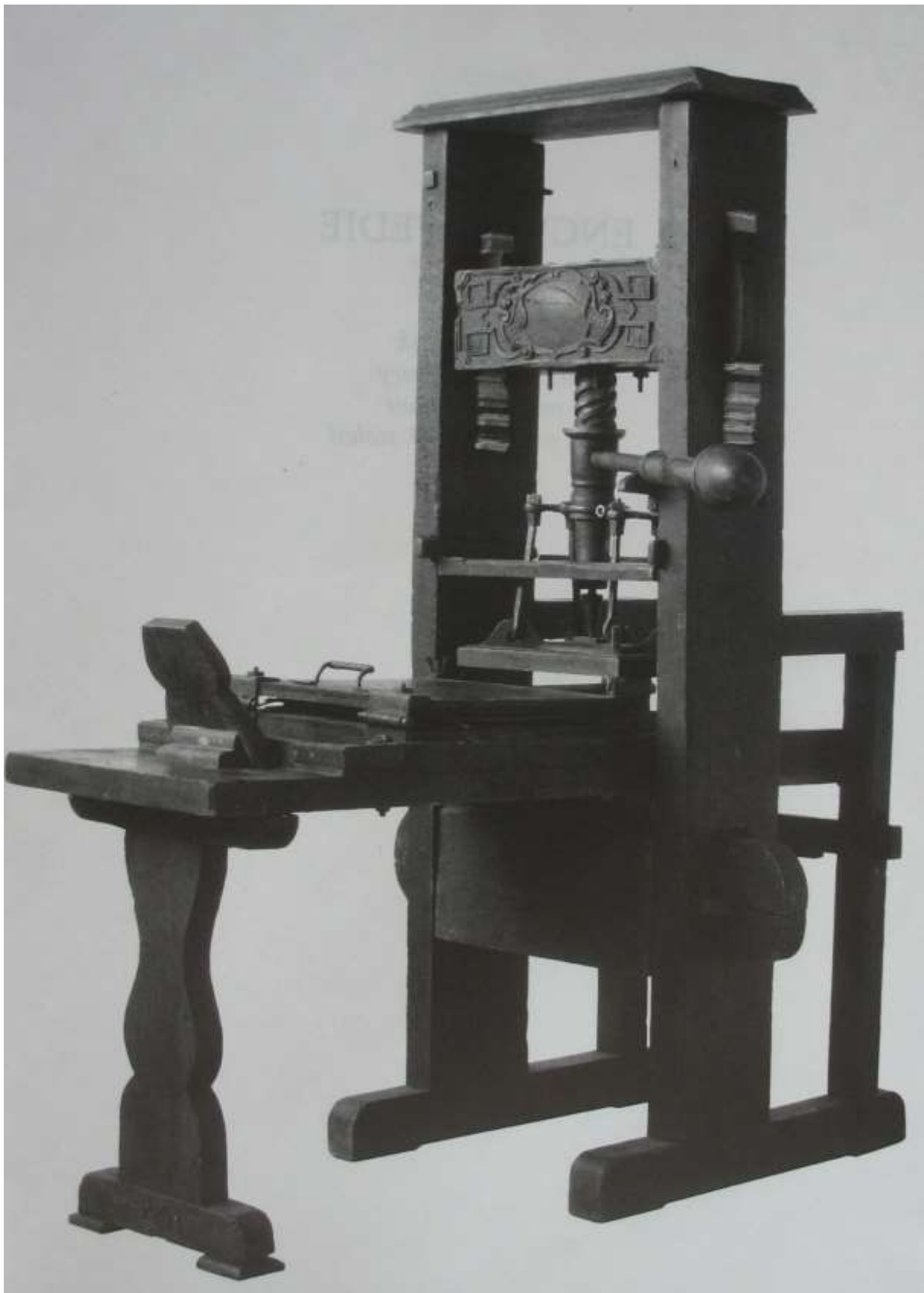
scilicet et ordinem retinens lucas euan-
 gelista post egressum apostoli pauli
 greco sermone composuit. **Explicit argu-
 menti incipit epistola ad hebreos:**

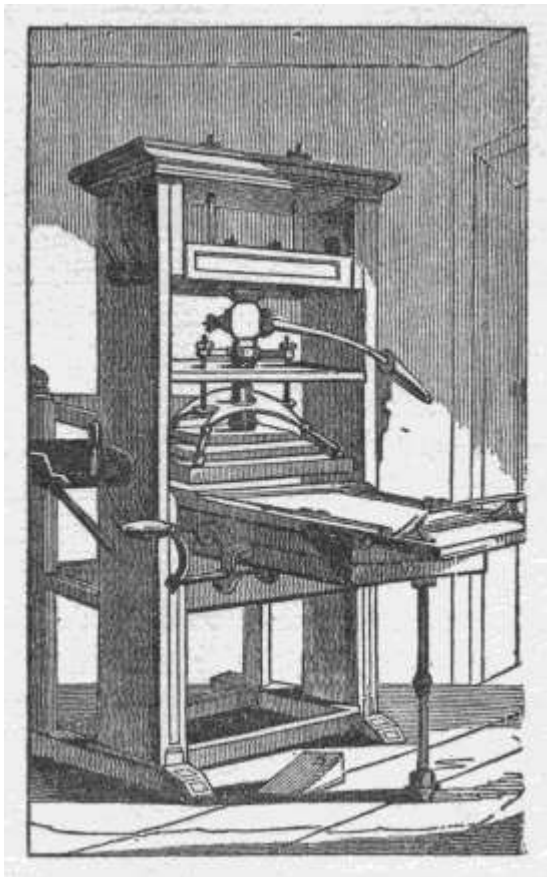
Modis olim deus
 loquens patribus in
 prophetis: nouissi-
 me diebus istis locu-
 tus est nobis in filio
 quem constituit heredem universorum: pro
 quem fecit et secula. Qui cum sit splendor glorie
 et figura substantie eius. portansque omnia
 verbo virtutum sue purgationem pecca-
 torum faciens: sedet ad dexteram maiesta-
 tis in cælis tanto melior angelis et
 sedens: quanto discretus pre illis no-
 men hereditavit. Cui enim dixit aliquan-
 do angelorum filius meus es tu ego ho-
 die genui te: et tu es filium. Ego vero illi
 patrem: et ipse erit michi in filium. Et cum
 iterum introducit primogenitum in orbem
 terre dicit. Et adorant eum omnes an-
 geli dei. Et ad angelos quidem dicit.
 Qui faciunt angelos suos spiritus: et mi-
 nistros suos flammam ignis. Ad filium
 autem. Thronus tuus deus in seculum
 seculi: virga equitatis virga regni tui.
 Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem:
 propterea unxit te deus deus tuus oleo
 exultationis pre participibus tuis.
 Et tu in principio domine terra fundasti:
 et opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi
 peribunt tu autem permanebis: et omnes
 ut vestimenta veterascunt. Et velut a-
 niectum mutabis eos et mutabuntur:
 tu autem idem ipse es: et anni tui non
 deficient. Ad quem autem angelorum di-
 xit aliquando sedes a dextris meis: quo-
 admodumque ponam inimicos tuos scabellum
 pedum tuorum: et stantem omnem sicut
 ministrum spiritus: et ministrum missi propter

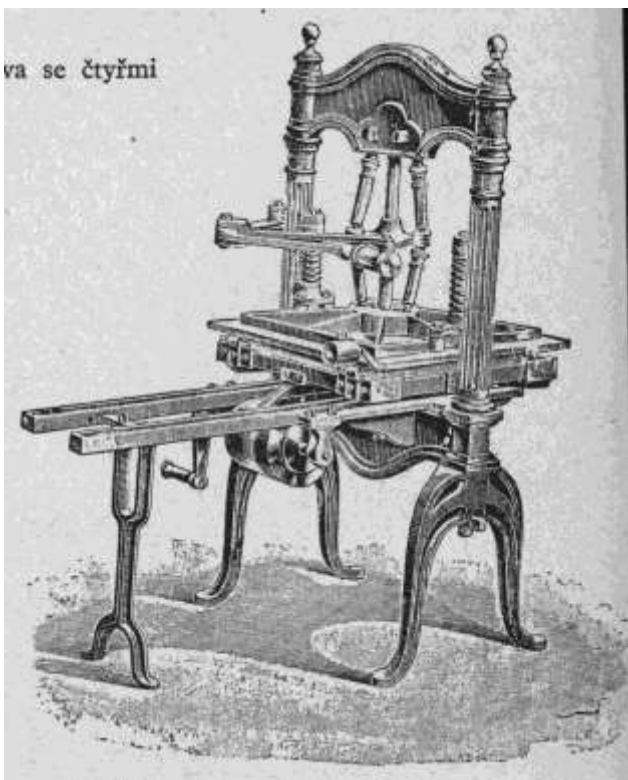
10 – způsoby tisku

11 – lis jezuitský – poč. 18. století

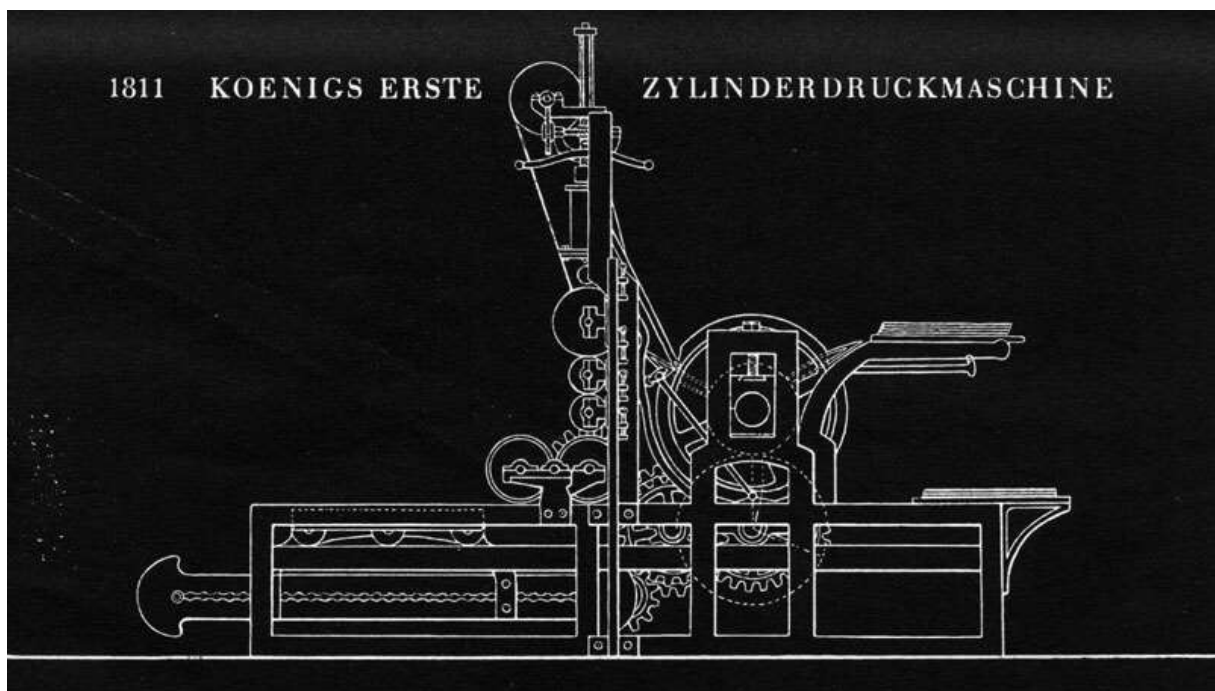

va se čtyřmi

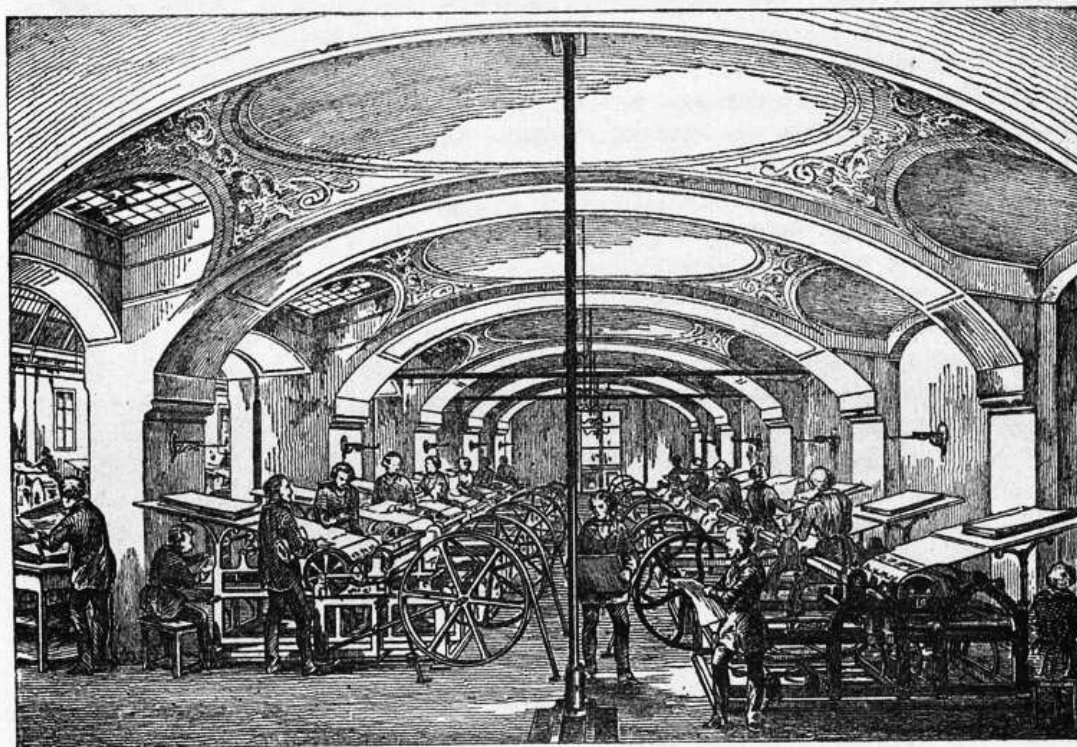
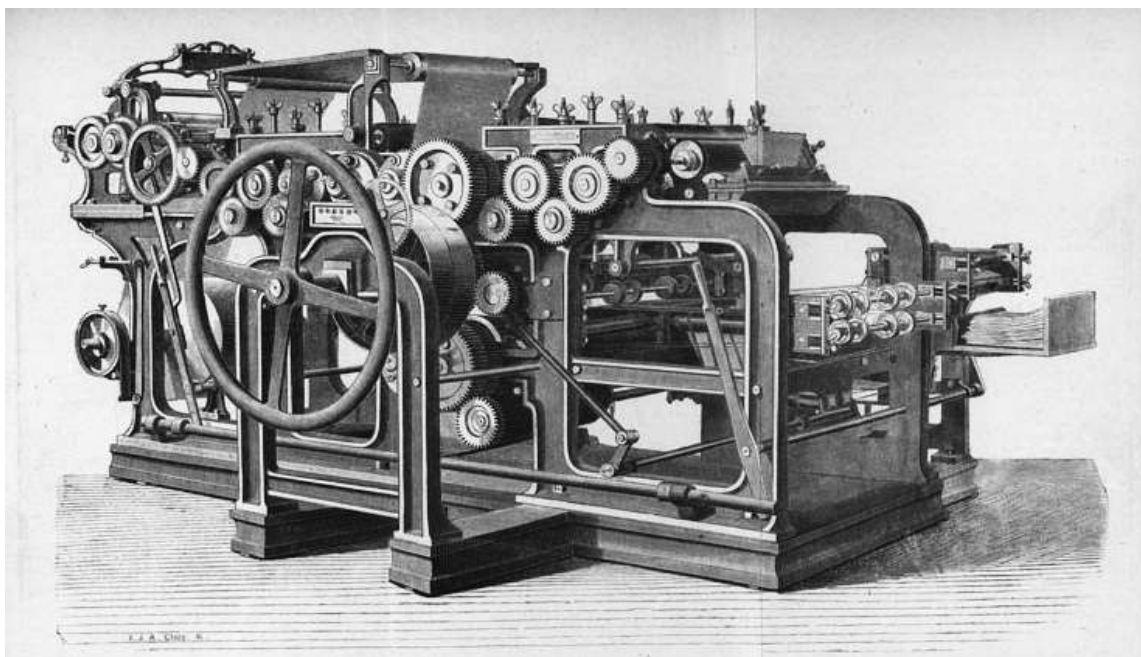

Fr. Gottlob König

Rychlolis – působí válec na plochu

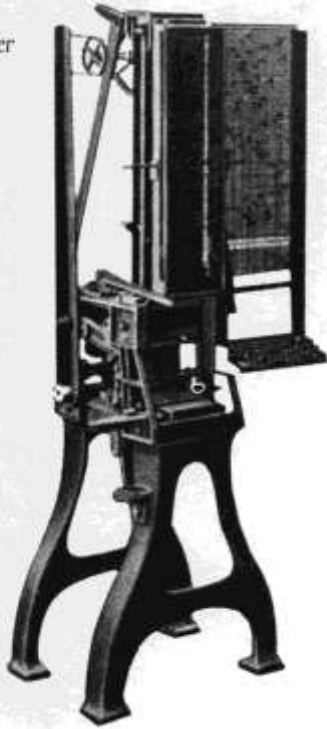

Obraz 262. Rychlolisy v c. k. státné kněhtiskárně ve Vídni.

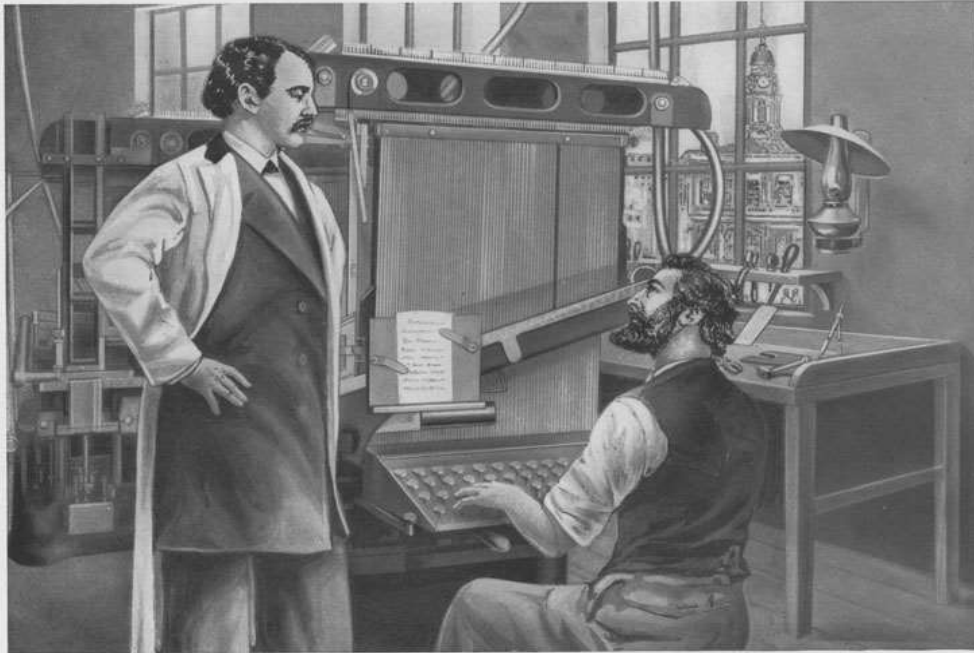
Ottmar Mergenthaler

Ottmar
Mergenthaler

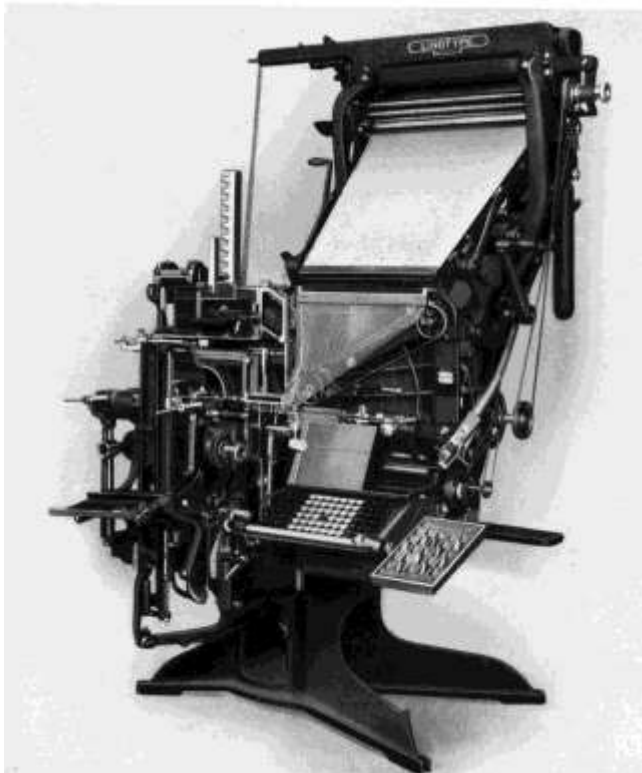
První
Mergenthalerův
sázeč stroj

Kompletka

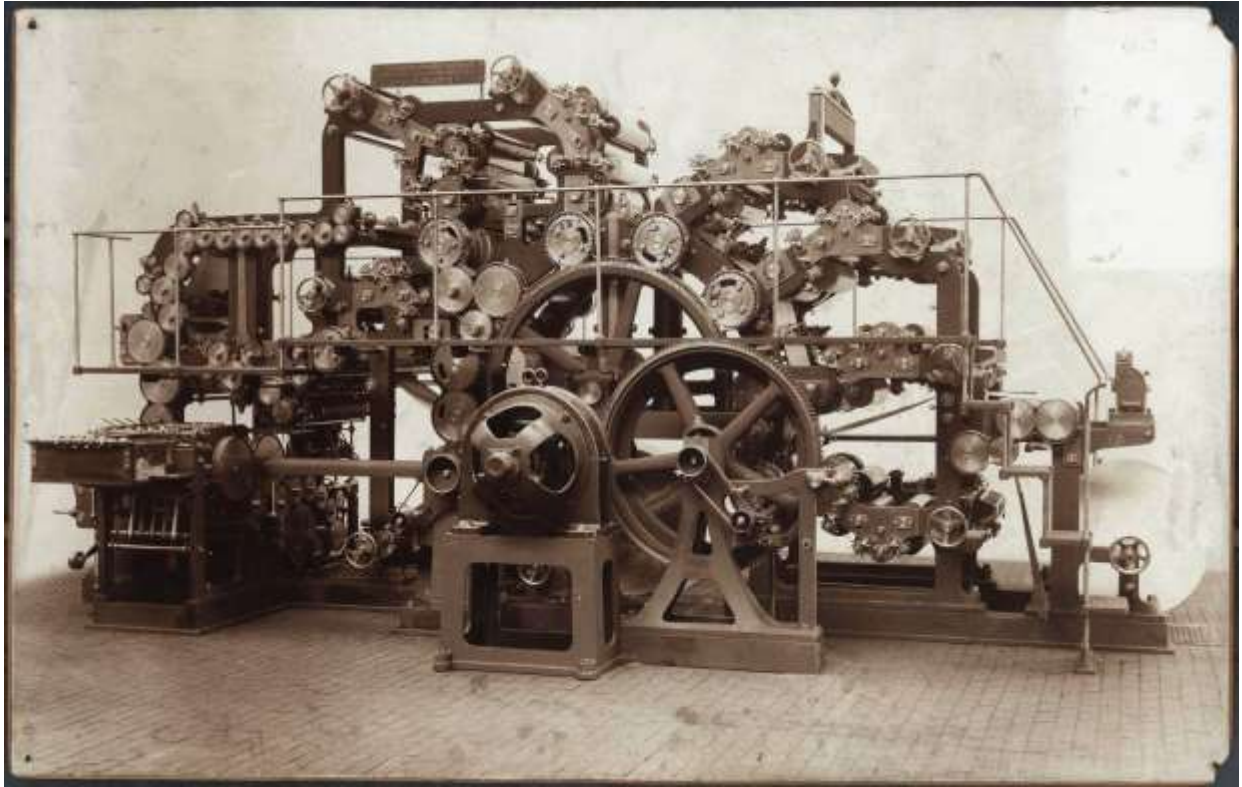

*Am 3. Juli 1886 wurde der Satz der New York Tribune zum ersten Male auf der Linotype gesetzt
(Whitelaw Reid und Ottmar Mergenthaler)*

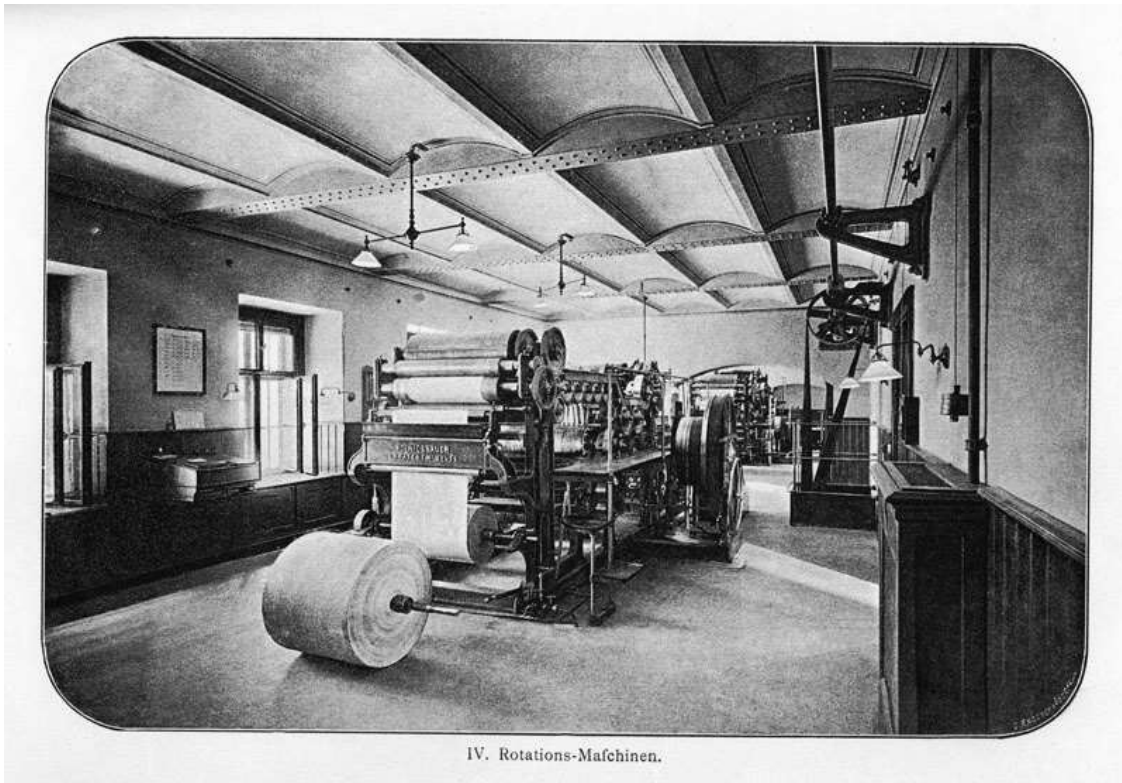
Linotype 1886

Linotype

Rotačka – působení válce na válec

IV. Rotations-Maschinen.

